

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új korszak előjelei.

Abár az összemérhetetlen Bismarck-féle politikai törekvések nem engedik is meg az európai közös érdekeknek ez idő szerinti kedvező és gyökeres megoldását biztos kilátásba helyezniük (mert hát Bismarcknak is megvan az ő sérthető oldala, s ez Franciaországnak reá nehezkedése a Németbirodalomra): azért nekünk mégis megvan a mi elégtételünk, egy korábbi cikkünkben Bismarckról kifejezett nézetünk megvalósulása folytán. Ez abban áll, hogy Bismarck *hiába félt Boulanger-tól*; mert ime, éppen az új francia követ, *Herbert* vitte meg nem régiben zálogát a békének Vilmos császár elé s ez oly szívélyes fogadtatásban részesíté a francia küldöttet, mintha nem is volna többé köztök az Éris almája, vagyis *Elszász-Lotharingiának visszahódítási terve*. Úgy látszik, a revándzsot most már azokra a boldogabb időkre halasztották az okos franciák, amikor az ő tervezett világhiállításuk már megtartott volt. S így ebben talán a francia-németgyűlölet dacára, nemcsak a német ausztria is részt fogna venni, hanem talán még Bismarck, sőt ha megérheti Vilmos, talán még ő is, császári nimbusával pecsételné meg a képtelennek látszó, de még is lehetséges francia-német szövetséget. Utóvégre minden lehetséges! . . .

„Omnia jam fient, fieri quae posse negabam.“
 Nem tehetünk föl ingatlanságot Bismarckról, a berlini békekötésnek nagyrésztben megteremtőjéről, ki azóta az összes európai körülmények urakép viselkedik; ki magát a tengerek urát megnyergelé, hogy Afrika partjain is éreztesse hatalmát. És ime ő, ki legyőzte előbb Ausztriát, hogy megteremtse a német egységet, e német egység segítségével azután éppen a német egység örökös ellenségével, a franciával kapott hajba. Ugyanis Bismarcknak az ő Ausztria elleni háborújában, midőn már Bécsset vette körül s Pozsonyig ért, *III-ik Napoleon volt az*, ki utjába állott *étőjával*. Bismarck persze nem feledheté el, hogy a *spanyol királygadás* kérdésében Napoleon szintén újat huzott vele, a mi aztán maga után is vont a német-francia háborút, mely *III-ik Napoleonnak trónjába*, a franciáknak *Elszász-Lotharingiának elvesztésébe* került.

S kérjük: mivel érte el mindezen nagy eredményeket Bismarck?

Azzal, hogy *mindenekelőtt* Napoleon által megteremté az olasz egységet; s midőn ez megvolt, s kitént Ausztriának gyöngesége a magyar forradalomnak Oroszország általi leveretése folytán: ekkor kezdett ama nagy vállalatába, hogy előbb Ausztriát tolja ki a Bundból; azután pedig a franciával összemérje kardját.

S ime! *mindakettő* szerencsésen sikerült neki.

Ma földre került ő Ausztriának és Franciaországnak is; ma ő diktál Európában békét vagy háborút; s nincs oly hatalom, mely az ő kérékeit megakassza, ha ő akár a békére, akár a háborúra határozza el magát.

Az *agressív Oroszországot* ő Bulgáriával kecsesgetve köti le magához, melyet azonban mégsem ad fel Ausztria miatt, mivel hát ez időközben őszinte szövetségessé vált. Másrésztől Franciaországgal ugylátszik, a *szeptennátus érdekében kifejtett nagy háborús hűhóival* csak játékot űz, midőn a *Boulanger-tól* való félelmet negélyezi; holott alig várja, hogy ez legyen a támadó. Hiszen ha *Németország mai katonai fölényével* még egy háborúban megmérkőzik a francia nemzettel: ezt tehetlenné teszi akár egy századra, amely idő alatt aztán mind Ausztria-Magyarország, mind a Németbirodalom teljesen kiépülve részint *nemzetiségi*, részint *socialis* és vallási bajaikból csakugyan oda erősödnenek, hogy nem volna többé szükségük sem a francia, sem a szláv velleitásoktól mit félniök. És a világ végre megérné ezzel azon epochát, midőn a nemzetek a műveltség, a tudomány, művészet s a szorgalom eszméinek élénék csupán,

s a harc-háború mérközéseire nem is gondolnának . . .

Ezen fordulatok után lesz csak remélhető a fokozatos lefegyverkezés, ennek nyomában pedig a nemzeteknek kizárólag az erkölcsös civilizáció terén való versenye. Erkölcsös civilizációt értünk, mert ha a civilizáció nem vallásos és erkölcsös egyszersmind, ugyan hova téved az, az ő extrémításaiban? Nem-e a szocializmus, kommunizmus, sőt a nihilizmus tévelygő s *embertelen dinamiféle boszuló politikájára?*

Ha jól sejtjük a jövőt s helyesen következtetünk a karmokból a nemes oroszlanra: ily világtörténelmi fontosságu célra működik Bismarck herceg, csupa diadvágyból, hogy ő és az ő nemzete neve az idők végeig mint a civilizációnak az ujkori barbarizmus elleni megvédője s biztosítója legyen emlegetve.

Csak ezen rendkívüli tervezet nagysága bírhatta reá őt, a vasembert, a római pápával való kibékülésre; mert meggyőződött, hogy a szabadkőművéség morálja — ha lehet morál hit nélkül — csak látszat, csak külső máz.

Vagy tagadhatják-e a szabadkőművesek, hogy ők *minden pozitív vallás ellenségei?* s csak az *általánosságok* barátai az erkölcsi és vallási téren? s csak *ily* értelemben gyakorolják szeretetadományait, persze *szóval csupán*; de *tettel* csak saját szabadkőműves társaikat segítik elő?

Valljuk be, hogy ez nem emberszeretet; ez minden pozitív vallás gyűlölete; s a gyűlölet idézhet-e elő valamely jót, valamely általános boldogságot s *közös* szeretetet?

Mi nem hisszük ezt! Nem hiszi Bismarck sem; azért visszaadta a katolikus vallás híveinek is a szabadságot, hogy szabadon választhassák papjaikat, nevelhessék egyházi férfiakat; élhessenek minden egyházi rendek nevelésével, irgalmasságával és kontemplációs tanításaival; s végre hogy ne csupán a protestánsok, hanem minden *bevet* vallás az ő szabadságaival telhessen el és egymást *csupán a szeretet törvényeivel s az igazság tökéletesebb mértékével győzhessék le*.

Ezek szerint a békének, civilizációnak s erkölcsnek ilyen háromegységes uralma volna azon valóban világra szóló alkotás, mely egy Bismarck méltó öröksége lehetne; s ha ezt komolyan akarta elérni a pápával létesített őszinte egyetértésével: akkor csak szerencsét kívánunk hozzá, a siker érdeme kettőjük nevét fogja megörökíteni.

Politikus.

Bőjti elmékedések.

Dautova, február 24.

Jólétünk, haladásunk első rendű tényezői a „Gazdasági egyesületek“ szomorú szerepet visznek országunkban, hogy kivéve a küzdelemben meggedzettek, a többi lélepett a tevékenység teréről, mert hiányzott bennök a szellem, mely életerőt adhatott volna; de legbizonyosabban a törvényhatósági gyűlésteremben való szónokolhatóság és a báméskodás viszketegeése szorította le őket az egykedvűleg odahagyott térről.

Azt véltük, hogy a Bach-rendszer ellensúlyozására létesült egyesületek felébredett erejükkel immár nagy tettekre szánják el magukat; az alkotmány visszaállításával azonban csakhamar meggyőződünk, hogy a kezdeményezők, a pártfogók s a többi, inkább a törvényhatósági gyűléstermek felé tartottak, az eszme pedig félretéve, ma már az *igazak* álmát alusza mindaddig, mignem vég-szükségben a kegyeletes emberek mély álmaiból felébrednek, nehogy a bosszu istenei által meglátogattassunk. A félretett eszme, mely hivatva van közgazdasági viszonyainkat rendezni, a mivelődést és közzvagyonosodást elősegíteni és így az általános jólétet megállapítani, ki tudja mikor fog feléledni, amely eszméhez a mostani nehéz megpróbáltatás idején fordulhatnánk és a társadalmi téren pótolhatnók mindazt, mit éretlen politikai kísérletek közepette elhanyagoltunk.

Ha a hegy nem megy Mahomedhez, keresse

fel Mahomed a hegyet, azaz a gazdasági egyesület és a gazdasági körök a népet!

Sok hibát követtünk el és folytatjuk tovább is; azaz ma már nem folytatunk semmit, megfeneklettünk. Elhanyagoltuk a népet, melynek pedig nagy szüksége van az értelmes középosztály általi vezetésre; egyetlenny vándortanarral se rendelkezünk, pedig ezen intézkedés volna a legkisebb, mellyel feleleveníthetnők a bennünk helyezett — de veszendő bizalmat. Tömörítés, kiállítás verseny, kertészet, mezőgazdaság, állattenyésztés, szőlőszet, pincészet, rétművelés, trágya megtakarítás, erdészet, birtokrendezés, növény-nemesítés, különösen gazdasági statisztikai felvételek s a többi hasznos műveleteknek sehol még csak nyoma sincs.

A székesfehérvári országos kiállítás alkalmával rendezett gazdasági és ipari kongresszus tagjai 1879-dik évben hatalmas hangon szólaltak fel és bebizonyították azt, hogy tenni és mindenek előtt ismernünk kell az egész országot, ha nemzetgazdasági alapon előre haladni akarunk. Megmagyaráztatták, hogy *nem a monographia* hanem a *statisztika* azon területnek, melyet magában foglal, valóságos számadása, mely nélkül gazdaságot vezetni, gyárakat és más ipari telepeket rendezni, kereskedelmet folytatni, az államot haszonnal gazdagítani nem lehet; és ezen valódi elsőrendű *életudományt* hanyagoltuk el legjobban. Pedig az 1885-dik évi országos kiállításon mily szép és tanulmányos lett volna, ha Budapesten a más országbeliek előtt megénkenti statisztikában mutathattuk volna meg, *hogy áll Magyarország!* Statisztika nélkül olyanok vagyunk, mint akinek koldustarisznya lóg a nyakán; nem tudunk semmit. Szegények vagyunk! közel állunk a végeleszegényedéshez.

Gazdasági bukás és végszegényedés! nagyot jelez e pár szó . . .

Aki nem hiszi nézzen szét a megyékben, száz öcsesaládból elszegényedett, — elpusztult 65. (Igaz, hogy helyettük felgazdagult legalább ugyanannyi, de rendszeren több; tehát lehet most is gazdagodni, csak hogy nem többé a régi gazdalkodás, költsékezés, életmód mellett. Szerk.)

„Áll még az ősi kastély, hidegen
 Tekintenek szét a pusztult falak;
 Az őslakók — egy vén szolgán kívül —
 Mind, mind régen a sírban nyugszanak!“

Azok pedig, kik még valahogy fenállanak, négyhated része tele van adóssággal, a bukás rájuk nézve már csak *jól* kérdése.

Nem nevetni való; ez komoly baj. Megingatja a jövőbe vetett reményt, a hitet!

És az *öcsesaládok* birtokát sohasem látott jövevény veszi meg, ki, nem tudjuk, lesz-e olyan jó magyar, mint a régi gazda volt. Lelkesül-e, küzd-e majd oly eszmékért, hol előre ki nem számíthatni, mennyi nyereség jut a zsebbe!

Nem akarunk sötét két rajzolni, azért a meglévő baj orvoslása érdekében egyet-mást elmondunk, ha már a pusztulás szélén állunk, honét menekülni kevés a remény. Talán hatnak szavaink, talán nem? Mert körülbelül mi is annyira beleéltük már magunkat a nagy politikát űző államok életébe, hogy nem jut időnk megfigyelni azokat a hangyaszorgalommal, takarékosan és csendesesen dolgozó nemzeteket, melyeknek legjobb hírük az, hogy keveset, de alaposan beszélnek felőlük, melyek az anyagi virágzás és szellemi képzettség magas fokán állanak, boldogok, mert alig van, vagy éppen nincs adósságuk; de azért nem igyekeznek az „európai koncert“ tagjai közt szerepelni, nem is öntik véres verejtékekkel szerzett vagyonukat a „Danaidák“ feneketlen hordójába. Ezeket a nemzeteket ha tanulmányoznók, megtanulnók ismerni az utat, melyen haladnunk kell.

De ki az, ki hasznos tanulmányok és tapasztalatok gyűjtésére szánja magát? Messze átnézhetjük a vidékeket, alig akadunk tanulmányozni szerető emberre. Csak a kényelmet, az urhatnomságot s többféle gyengeségeket bizonyító fe-

szengést, hencegést látunk sok, alig felcsperedett emberkén. *Beesületlenség, tisztelt viszonzás:* ezek oly ismeretlenek még a *hét szilafés urasáknál* is, miként az embernek soká kell gondolkozni, hogy bennök egy jobbaeska eszmét felfedezhessen; hanem az ősi vagyont elfeésérelni, adósságot csinálni s azt vissza nem fizetni és mégis tiszteltetést követelni, nem teljesítés esetén párbajt provokálni, ártatlan embert megszegyenyíteni és a többi jól értik. És az eféle urak akár van képességük akár nincs, sógor, komá, nagybátya s a többiek utján vezérszerepre érzik képesítve magukat a nélkül, hogy a tudományt, a hasznos munkát előbb begyakorolták volna!

Menjünk tovább.

Nálunk majdnem mindenki fásult lemondással szokott a jövő elé nézni, holott bizonyos fokig ki-ki saját jövőjének kovácsa. Vetkőzzük csak le a közönyösséget, meglátjuk, hogy közös cél elérésére egyesülve, ledőlnek az akadályok.

A népet, mely a tájékozatlanság miatt a félrevezettség árjában azzal az iránynyal uszlik, mely tulsulyra jut; a népet, melylyel a közép-osztály naponta érintkezik, kell felvilágosítani a helyzetről, a teendőket pedig mint kötelezettségeket magyarázni. Eddig rosszul tették, hogy igazgatták az állam ellen, szocialisztikus tanokat hirdettek neki s érveikül a súlyos viszonyokat, az anyatermesztet mostohaságát használták fel magán-élelok, személyes érdekek előmozdítására, s gondosan óvakodtak, hogy minden oly eszköz el legyen zárva, mely önálló, józan gondolkodását ébreszthetné fel; pedig a nép oly jó, mint a ma született gyermek, kivált ha vele értelmesen bánunk, engedi magát idomíttatni; de nem úgy, hogy tudatlanságával visszaélés követték el, vagy türelmét fokozták.

Ha felvilágosítják, hogy nem elég, ha földjét őseitől tanult módon szántja, beveti, s azt, a mit a jó Isten adott, learatja, hanem okszerű gazdálkodást kell neki vinnie, — ha a jó és hasznos állattartásról és következményeiről, az ugar- és válth-rendszerről,*) a takarmánytermelésről, a marhahizlalásról, a trágyamegtakarításról, egyes gazdasági eszközök és gépek hasznosságáról, a termények értékesítésénél felhasználható előnyökről, a vetések és házak biztosításáról, a faültetvényezésről, a gyümölcsfa nemesítéséről kellőképp felvilágosítják: a nép csak ezután látja be, hogy mennyire tévton van s bizonyosan rájön, hogy csak saját igyekezete folytán vagyonosodhatik, s eleget tesz hivatásának.

Ha megmagyarázzák, miként az erkölestelenség és fájlaltság a nemzet szaporulatának és fennállásának mily nagy kárára van, ha gondoskodnak, hogy népszerűen írott, oktatva mulattató könyvet kapjon, ha az egyesülés, társaskörök és felnöttek oktatására behozott tanítás céljaival megismertetik, ha leszoktatják az iszákosságról, verekedésről, ha megóvják a hamis prófétaiktól, ha megtanítják az ipart és kereskedelmet — mint emelkedésünk nélkülözhetlen feltételeit — tisztelni, akkor a nép megismeri a jót és iparkodik előre.

Ha jól feljogott vallásosságában megtartják és lelkiismeretéhez alkalmazva megmagyarázzák ezen isteni kijelentést: „*ember vagy, megteremtettek, azzam ésszt, segíts magadon, én is segítek!*”, akkor ez a jó nép lelkiismeretében is emelkedik!

Néhány év után az öntudatra ébredett nép belátja, hogy gyermekével nem elég ám az eke szarvát és a kapa nyelét tartatni, hanem idejekorán kell megtanulnia mindazt, mit apja oly későn tanulhatott meg; akkor ezt a népet becsülni fogja a világ és tisztelni azokat, kik a népet magukhoz emelték.

A jelen és mult emberei nem igen egyeztetethők össze. A hajdani dicsőséges törvényhatóságok tagjaihoz hasonló tagokat ma már haszatlannak keressünk. Nincsenek. A sasok fészkeiben csiripelő verebek ülnek, hol egykor a nemzeti ébredés riadói harsogának.

Az óriások utódai kis gyermekké törpültek, a felsőbb parancsot várják, maguktól nem tesznek semmit.

Ma egy csillogó toasztot, egy főrangu invitálást, egy lebeszélő nő pillantást nem adnak bármily kitüntető népszerűségért; pedig nem a megye és országházban üres szalmát eszplő politikusokban van az ország ereje, hanem a józan, felvilágosodott népből, ennek vállalni emelték és tartják mindkét épületet; a józan, felvilágosodott nép életképessége ad irányt a képviselőknek. Majd ez a nép menti meg a hazát, az ő felébredett öntudatos erejével, kitartó munkájával, melyet egykor félelem ellenként rettegtek, de melyet az idők folyamán minden államban tisztelni tanultak!

Vajha mindegyik egyesület úgy tenné meg kötelességét, hogy a felvilágosodás teljes fénye mellett ismerje meg a világot a mi népünket; akkor Magyarország — mint Phönix hamvaiból — rövid idő alatt új életre támad!

Szabó János,

1849. honvéd osztály-parancsnok.

*) Ezt az egyet korán megtanulta. Szerk.

A közös kormány a delegációktól 52.500.000 frtra rugó rendkívüli hitelt fog kérni a közös hadseregi felszerelés sürgősen szükséges kiegészítésének fedezésére, miután pénzügyi szempontból az utóbbi években a seregfelszerelésre oly összegek praemináltattak és szavaztattak meg, melyek a tényleges szükséglet mögött maradtak.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Magyarosevits Katica goszpodincei községi iskolai tanítót jelen állásában végleg megerősítette.

Adakozás. Szabadkán Döntő István a fővárosi hajléktalanok menedékházára 11 frt 70 krt gyűjtött.

Doroszlón a rozott állapotban levő kálváriai keresztet helyébe Horváth Imre, ottani plébános, híveinek lelki épülésére, saját költségén, három díszes keresztet állított föl.

Szomorú iskolai állapotok. O-Palánkán a róm. kath. lakosság részére 1880. évben népkola létesített, mely az egyes felekre kivett párbérből tartatik fenn. Ezen párbér azonban oly rendetlenül folyik be, hogy ez iskola részére két állványos táblán és egy számológépen kívül semmiféle taneszköz feg nem volt beszerezhető. A tanítói fizetés 1—2—3 forinton, sőt 50 krajcáronként is szolgáltat ki. Elődömmek aki ez állományt 1884. szeptember hónapban hagyta le, még maig is van 300 frt körül követelése, én pedig a mult évi szeptember hóra járó fizetésemet sem kaptam még meg; az ideiről szó sincs. Ezen rendtelenség miatt 1886. május hó elején panaszt emeltem. Erre a tek. alispáni hivatal rögtön május közepé táján rendeltileg meghagyta a palánkai szolgabírósnak, hogy a hátralekös iskolapénzeket június elsejéig multhatlanul hajtsa be. Azóta már 9 hónap mult el és ez ügy befejezve még most sincsen. Ily dolgok O-Palánkán kívül csak Ázsiában történhetnek még meg. Jelnek Béla, 6-palánkai tanító.

Hirdetmény. A vízjogi törvény (1885. évi XXIII. t. c.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú földművelés-, ipar- és kereskedelem- és közmunka és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg m. é. december 31-én 45689. sz. a. kibocsátott általános rendelt. 87. §-a alapján felszólított a város területén fennálló víziművek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt 1887. évi április hó 1-ő napjáig nálam írásban mutassák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy víziműveik 1886. évi január hó 1-je óta háborítlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sérténék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találtak volna. — Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vízjogi törvények 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek. Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szóló vízimunkát tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari-változatokra, malokra továbbá nyilvános és magán vízvezetékekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes. A kik jogosítványukat igazolni nem tudják vagy igazolási végett a fent kitűzött határidőben nem jelentkeznek: azoknak víziművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nemlétezőnek fognak tekintetni s az ily víziművekre nézve a vízjogi törvény 163. és következő §-ai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §-ai lesznek alkalmazandók. Kelt Zombor sz. kir. város tanácsának 1886. évi november hó 10-én tartott tanács ülésből. Polgármester ur helyett: Vukiesekits Péter tanácsnok.

Körözés. A zombori kir. törvényszék Csoruvia Péter, Madjits Zsiván és Koltur Mihály rablógylkossággal és több reudbeli lopással vádolt egyénekét ország-szerke körözeti.

Kik lesznek beosztva a hadseregbe és a honvédségbe a népfölkelők közül? Sok családapa vagy jobban mondva, sok aggódó családanya veti fel e kérdést. Habár a népfölkelési törvény kimondta, hogy szükség esetén a népfölkelés első osztálya (33—37 évesek bezárólag) igénybe vehető, az ebbeli szükséglet alig fog a népfölkelés egész 1-ő osztályára kiterjedni. Ugyanis az utasítás kimondja, hogy e célra következő sorrendbe veendőik igénybe az első korosztályok. Bevonatnak: a) a póttartalék, illetőleg a honvédség nyilvántartásában álló katonailag kiképzett egyének; b) a népfölkelésre kötelezett, katonailag kiképzett többi egyének közül azon két legfiatalabb évfolyam, mely a hadseregből, illetőleg a honvédségből a legutóbb elbocsátott és pedig rendszerint a hadseregből származók a hadsereg számára, mig azok, kik egész védkötelezettségüknek a honvédségnél feleltek meg, csak a honvédség kiegészítésére alkalmazandók; c) a póttartalék, illetőleg a honvédség nyilvántartásában álló, katonailag ki nem képzettek; d) az utolsó hadköteles korosztályokból visszahelyezettek és a hadköteles korosztályokban családi tekintetből ideiglenesen fölmentettek; végre e) a 19 évesek korosztálya. Világosan kitűnik ezekből, hogy a népfölkelők első osztályának fele része, vagyis a 35—37 éves katonailag képzett egyének sem tarthatnak attól, hogy póttartaléki szolgálatokra fognak behivatni, minthogy ez osztály első feléből, vagyis a 33—34 évesekből és az a), c), d) és e) pont a említettek közül valószínűleg kikerül az a szám, melyre háboru esetén szükség lehet. A b) pontból pedig az is kitűnik, hogy a kik egész védkötelezettségüknek a honvédségnél feleltek meg, minden körülmények közt csak a honvédség kiegészítésére fognak alkalmaztatni, mig azok, kik 10 évi szolgálat után a honvédség szabadságot állományába tétették át magukat, esetleg ismét visszatérhetnek a hadsereghez. A 35—37 évesekből tehát fegyveres népfölkelő csapatok — zászlóalj — fognak alakítani, kik rendszerint az ország határain belül fognak alkalmaztatni, de itt is csak azok, kik katonák voltak, mert különben a 2-ik osztályú népfölkelő századokba lesznek beosztva. Egy önálló népfölkelő zászlóalj állománya a következő: 26 tisz, 947 altiszt és közember, összesen 973 ember és 7 házas ló. Egy népfölkelő gyalog-század, valamint a népfölkelő pót-század állománya a következő: 4 tisz, 224 altiszt és közember.

Előadás a szőlőmetszésről. Heinrich József borászati vándortanár Szegedről — mint egyik hozánk intézett levelében megemlíti — városunkban f. hó 19-én gyakorlattal egybekötött előadást tart a szőlőmetszésről.

Vettük a következő gyászjelentést:

Kanyó Lajos segéd-tanácsjegyző a m. kir. kúriánál, mint férje és Margit leánya, továbbá Vidákovich Adám és neje szül. Knézy Terézia mint atya, illetőleg anyja, valamint gyermekeik: özv. Polyakovich Károlyné szül. Vidákovich Eszter és Vidákovich Jenő mint testvérek, ugyszintén özv. Kanyó Tamásné szül. Horváth Emerencia mint napa és saját nevében, nemkülönben számos rokon és ismerős nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik Kanyó Lajosné szül. Vidákovich Annának f. évi március hó 1-én délelőtt fél 9 órakor, hosszas betegség és a halotti szentségeknél ajtatos felvétele után, életének 26-ik, legboldogabb házasságának 6-ik évében bekövetkezett gyászszos elhunytát. A boldogultnak hiült tetemei f. évi márc. hó 3-án délután 4 órakor fognak lakásán, VII. kerület, Huszár-utca 5. sz. a. a róm. kath. hitvallás szerartásai szerint beszenteltetni, honnan Nemes-Militiesre szállítottván, az ottani családi sírboltban örök nyugalomra fognak tetetni. Az engesztelő szentmise áldozat Nemes-Militiesen f. évi március hó 4-én reggeli 10 órakor a róm. kath. templomban fog a Mindenhatóknak bemutatattani. Budapest, 1887. évi március hó 1-én. Áldás emlékeztetőre, béke hamvaival!

Árverések. Döme Ferenc 2300 frta b. ingatl. márc. 4. Zenta. — Dr. Kráhl Lipót 2800 frta b. ingatl. május 3. Szabadkán.

Gyilkosság. Peák Joza 19 éves paraszt, beleszeretett Kezerkovich Mandába, s el is vette volna, ha bele nem bujtatják a mundérba. A három esztendei katonáskodás alatt azonban megfélekedett szerelméről s mikor hazajött mit sem akart tudni a lányának ígért házasságról. De a leány annyit nógatta ígéréteire, hogy Peák felhevült állapotában agyonitotta. A zombori törvényszék Peák Jozát 15 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla nem látta beigazolvva a gyilkosság büntetést s a vádlott büntetését 5 évi fegyházra szállította le.

A kereskedelmi muzeum állandó kiállításában résztvevők figyelmébe ajánljuk, hogy az igazgatóság legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a hazai termékek állandó kiállítására vonatkozó szabályok azon határozatának épségben tartása mellett, mely szerint minden kiállítónak 1 □ méter terület díjtalanul engedtetik át, a minden további négyeszőg méter területért fizetendő 5 frtnyi térdíjat a folyó évre 2 frta szállította le mindazon tárgyakra nézve, melyek nem állítatnak ki szekrényekben. Továbbá elhatározta az igazgatóság, hogy azon kiállítók, kik a kiállításban — annak május havában történendő megnyitáskor — részt venni akarnak, bejelentési izeiket legkésőbb folyó év március 31-ig kell hogy beküldjék, mert eskakis így fognak a folyó évi katalogusban szerepelhetni.

Adakozás. Az uj-verbázi párt. algymnasium új iskolaépület költségeinek fedezéséhez járultak újabbán: (13-ik közlés) Fridrik Tamás Ada 1 frt (s két drb könyv), Stohlo András Budapest 5 frt, Theisz Konrad Zombor 2 frt, Wellischer Lipót T.-Beese 1 frt, Gehl György Kassa 2 frt, Gombos Lőrinc Zenta 1 frt, Melt. Sándor Béla főispán ur gyűjtése: Rác-Milities község adománya 15 frt 60 kr, Bácsujalu községe 2 frt, Tataháza községe 1 frt, Mélykut közs. 3 frt 70 kr, Katymár közs. 2 frt 70 kr, Veprovác közs. 3 frt, Ó-Sóóvé közs. 10 frt, Torzsa közs. 5 frt, Monostorszegh közs. 6 frt 50 kr, Bresztovác közs. 11 frt, Prigl.-Szt.-Iván közs. 28 frt, Szonta közs. 8 frt 10 kr, Matheovics közs. 2 frt 30 kr, Rém közs. 1 frt 70 kr, Kumbaja közs. 2 frt 20 kr, Jankovác közs. 2 frt 41 kr, Almás közs. 5 frt, Deák Zsigmond főszolgabíró 2 frt, Preszly János kernyajai jegyző 5 frt, Kaich József jegyző Ns.-Milities 1 frt, Deák Andor jegyző Csonopla 1 frt, Minorich Marian község Csonopla 50 kr, Sztanisics község 5 frt, Eimann Károly jegyző Uj-Szivac 2 frt, Poppovics Dusán főszolgabíró 3 frt, Trischler Ferenc szolgabíró 1 frt, Varró Péter Topolya 1 frt, dr. Zátonyi Kolluth 2 frt, Eszékéről: Frank Károly 2 frt (több éven át), Ensminger Jakab 5 frt, Biczó Zsigmond Budapest 50 kr, Bizon Ferenc T.-Beese 2 frt, dr. Thoman Jakab ker. orvos Kula 5 frt, Frányováról: Glavaes. Dragom. 1 frt, Gábris Elek sj. 1 frt, Stéhló János esperes Eperjes 5 frt, Ámon György Budapest 2 frt, Schwalm Gy. lelkész Pancsova 1 frt, Halasi Gyula hitoktató N.-Róce 2 frt, Uj-verbázi első önégyezési egyelet 29 frt 80 kr, Elschléger János közs. orvos Uj-Sóóvé 2 frt. Összesen 204 frt 01 kr. A mult közlésben kimutatott összeggel együtt o. é. 3464 frt 74 kr. Az elnök-ség. (Folytatjuk.)

A vámiletekeknek ezüstben történendő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlék 1887. évi március hó huszonhat és fél (26½) százalékból állapítottat meg.

Vasárnap Szabadkáról nagy deputáció rándult föl Budapestre, hogy Zichy Jenő grófot a szabadelvű párt egyik képviselőjelöltjéül fölkerjék. A gróf hivatkozva arra, hogy a politikától való visszalépés iránti nyilatkozatát csak imént tette, a választások pedig még jó táva vannak, kiterő válszat adott.

A zombori r. kath. iskolaszék kedden ülést tartott és azon Korosi Emil ev. lelkésznek abbéli kérényét, hogy a központi római katolikus elemi iskolában tarthassa vallástani óráit, ugy oldotta meg, hogy e célra a folyó tanév végéig egyik bérházbéli osztályát engedte át mintegy elvleg jelezvén, hogy a katolikus alapból katolikus célra épült iskolában, e céllal meg nem férő, bár magában véve nemes intencióju foglalkozás, idegen felekezetnek meg nem engedhető. Hiszen szép dolog az a méltányosság, de ha azt mindig és mindenben csak egy hitfélel akarják gyakoroltatni; akkor annak akarva, nem akarva az igazság és hamiság meséje juthat eszébe. Egyébiránt a kérdés egyelőre kedvezőleg dönt el és mint hallatszik, lutheranus atyánkfiai nemesak a fiókegyházat, hanem annak terheit is szivesen akarják és viselik azontul.

Értesítés. Tisztelettel kérem mindazokat, kik „Délmagyarország önvédelmi harc” című művemre előfizetéseket fogadtak el, sziveskedjenek az előfizetési pénzeket a gyűjtő ivvel együtt március hó 15-ig Bittermann Nándor nyomdájába Zomborba beküldeni. Thim József.

Népmozgalmi adataink Zombor városáról igen szomorúan festenek. Ugyanis a folyó év lefolyt két hónapja alatt született 70, meghalt 101 lélek; így tehát két hónap alatt a halálozások száma 31-gyel fölözi a születéseket. Kivált a február hónap ütött ki rosszul, mert 22-vel többen haltak meg, mint születtek. Növeli ezen kedvezőtlen eredményt egy másik statisztikai tény, az, hogy az egész farsang alatt csak 14 esküvő köttetett. Ezen adatok csak a katolikus hitközségre vonatkoznak.

Melléklet a „Bácska“ 18-ik számához.

Tűzvész. Prgl.-Szt.-Ivánon március hó 1-én este 7 órakor borzasztó tűzvész dühöngött, melynek 6 nádház a melléképületekkel együtt lett áldozatává. A házak mind biztosítva voltak.

Öngyilkossági kísérlet. Rudolf Klementin szabadkai születésű 15 éves leány, hogy szerelme következményének szegényét elkerülje, szülői házát szótlanul elhagyva, felment a fővárosba s kedden délelőtt a külső dob-utca 7. számú házban ölméghérrel megmérgezte magát. Kórházba szállították.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város törvényhatósága által a „hernyók s kártékony rovarok kiirtásáról“ szerkesztett szabályrendelet 7. §-ának megfelelőleg felhívom a t. közönséget, miszerint a hernyó fészkek leszedetése iránt, az idézett szabályrendelet 4. §-ában meghatározott pénzbüntetés terhe alatt, saját érdekében idejekorán intézkedni el ne mulassza. Zomborban, 1887. évi március hó 1-én. Rendőrőrkapitány helyettese: Nicolics, rendőr I. alkapitány.

Csantavérről írják: A közmunka- és közlekedésiügyi m. kir. miniszter azon póstaföldet, melyet Szabadka városa a Csantavér községében felállítandó póstahivatal javadalmasításához annak idején följánlott, mintán most már azon pósta fenállása a helyi forgalom által eléggé biztosítottnak mutatkozik. — újból Szabadka város rendelkezésére boesajította vissza.

A zombori első öngyilkosító-szövetkezet második ciklusbeli részvényesei újból értesítettek, miszerint a folytatolagos kifizetések f. évi március hó 8-án, szükség esetén a következő napon, mindenkor d. e. 9 órakor a szövetkezet helyiségében eszközöltetnek, s pedig most már az 5—25 részvényenyer biró könyvecskék fognak kifizetenni.

Irodalom.

Megjelent és beküldetett az „Eredeti Magyar Daltár.“ (La Fleur des chansons hongroises originales.) Énekhangra zongora kísérettel szerkesztett és kiadja: Hoós János, dévai állami tanítóképzési zenetanár. Tartalom: 1. Körösök körül boros az ég felettem, Hoós Jánostól. 2. Messze földre bujdosott a galambom, Ábrányi Kornéltól. 3. Szép az erdők, mezők, rétek virága, Ábrányi Kornéltól. 4. Ereszkedik le a felhő, Szöllősy Attilától. 5. Elbolyongtam ábrándozó lettem, dr. Farnos Dezsőtől. 6. Száll a felhő magasan, dr. Farnos Dezsőtől. 7. Pásztor vagyok a határon, Hoós Jánostól. 8. Faluvégén van egy malom, Hoós Jánostól. — A következő előfizetési felhívást vettük: Az „Eredeti Magyar Daltár“ első számát jelen füzettel veszik t. előfizetőim. — Kibocsátott programhoz híven ragaszkodva 8 eredeti népdal tartalommal jelent az meg, egy dal kivételével, mely csak annyiban tér el a többitől, hogy drámai stílusban van szerkesztve, s ennél fogva a műdalokhoz sorolandó. Hasonló irányban fog vállalatom jövőben is a magyar dalköltészet szolgálatában állami ama külömbiséggel, hogy a következő számok tartalmát felelősséggel eredeti műdalok fogják képviselni. — Hogy a magyar műzene fejlesztése korunk legfőbb feladata, az ma már senki által sem vonható kétségbe. Ha meggondoljuk, hogy a míg népdalirodalmunk oly magas polcra jutott, hogy a külföldi bármely nemzetnek népdalaival bátran kiállja a versenyt, addig műdal irodalmunk annyira elhanyagolt állapotban van, hogy önkénytelenül ez a kérdés merül fel előttünk: Vajon nincs-e igazuk azon idegen zenebölcsészeknek, a kik azt állítják, „hogy a magyar zene nem alkalmas arra, hogy műzenévé fejlesszessék.“ Gyakran lehet hallani ily nyilatkozatokat művelt magyar emberektől is, melynek oka különben abban van, hogy zenélő közönségünknek ez irányban nem igen volt alkalom zenei érzéküket kiművelni, mert a hangjegy kiadók nem találták eléggé jövedelmező forrásnak a műdalok kiadását, s így csak igen ritkán juthattak eredeti magyar műdalok tanulmányozásához. — Hogy e szűkség pótolva legyen, határoztam el magamat oly zenei folyóirat létesítésére, mely a népdalok ápolása mellett tért nyújtson a műzene irodalom fejlesztésének is. Mert ha egész tárházát bírjuk nagy költőink zenére alkalmas költeményeinek, okvetlen lenni kell ahhoz megkívántató magyar műzenének is, annál is inkább, mert nincs nemzet, melynek költészete annyi dallamossággal bírna, mint a magyar költészet. Ezen eszme valóítására vannak hivatva korunk magyar zenei költői, hogy ily irányban munkálkodva nagygyá, virágzóvá tegyék azt, a mit eredeti sajátosságánál fogva az egész világ bámul, a magyar zenét. Azért e helyen is tisztelgetlek a zeneirodalommal foglalkozókat, miszerint sziveskedjenek becses szerzeményeikkel ez eszmet diadalra juttatni. Vállalatom szellemi sikerének előmozdítására szerencsés voltam megnyerhetni alábbi jeleink szives támogatását: Ábrányi Kornél, Bertha Sándor (Páris), Dónáth Lajos, Farkas Ödön (kozlozvári zenede-igazgató), dr. Farnos Dezső, Gaál Ferenc (szabadkai zenede-igazgató), Lányi Ernő, Serli Lajos (Páris), Szöllősy Attila, Tariczky Ferenc, Varga József. Az itt felsorolt jeles zeneirők annyira ismeretesek a magyar zenei közönség előtt, hogy azoknak méltóságát teljesen feleslegesnek tartom, s akiknek nevei bőven kárpótolják t. előfizetőim azon áldozatkészségét, hogy a magyar dalirodalom fejlesztésére irányuló vállalatom anyagi sikerét szivesek voltak előmozdítani. Vállalatom következő füzetei is havonként egyszer fognak megjelenni, eddig sehol meg nem jelent és senki által nem irt 8 eredeti nép- és műdal tartalommal. A 2-ik szám Bertha Sándor, Farkas Ödön, Gaál Ferenc, Serli Lajos, Szöllősy Attila, Tariczky Ferenc, Lányi Ernő és Dónáth Lajos munkatársak szerzeményeit fogja tartalmazni. Előfizetési feltételek: Egész évre (12 füzet) 4 frt. Félévre (6 füzet) 2 frt. Negyedévre (3 füzet) 1 frt. Egyes szám ára 40 kr. A füzetek bérmentve küldetnek. Előfizetheti az „Eredeti Magyar Daltár“ szerkesztőségénél, Déván (Hunyadmegye).

Szegeden Burger Gusztáv könyvkiadónál megjelent és beküldetett Pósa Lajos „Dalos-regék“ című gyermekverseinek olesó kiadása, melyhez a képeket Jankó János művésztünk rajzolta; és a „Szegedi szakácskönyv“ IV. kiadása. Az előbbi ára 80 kr, az utóbbi 2 frt. — Rózsavölgyi és társ. és kir. udvari zene-műkereskedésben Budapestben megjelent és beküldetett: Ihrer Wohlgeboren der Frau Franz Svadlo. (Ball der Bau Industriellen 5. Februar 1887.) „Geduld bringt Rosen“. Polka-française componirt von Louis Katzau. Ára 70 kr. — „Ez aztán csárdás!“ Lányi Ernő eredeti

dalai után szerkeszté Nikiés Árpád. Ára 80 kr. — Beküldetett Alighieri Dante „Divina Commedia“ művének III. része „A paradicsom“ (Il Paradiso). Fordította Csicsáky Imre Kaloosa-főgyházmegyei áldozár. I. Füzet. Ára 1 frt 60 kr.

A MI „KIS-KÖR“-ÜNK.

Most, hogy a helyi növevelésünk némi változásnak néz eléje, illő, hogy kissé a multba is tekintünk s legalább némi figyelemben részesítsük annak érdemeit, hogy ne legyen az hálátlanul a feledés porába temetve. Ha igazságosak s méltányosak akarunk lenni, lehetetlen közönnnyel néznünk annak minden mozzanatát, főleg egy szép s nemes intézményt. Ez intézmény a kis leánykör, vagy mint nevezik „Kis-Kör“ megalakulása. Mi célja s haszna volt ezen társulatnak azt a mult eléggé bizonyítja. Általános a panasz a mai növevelés ellen s az elégedetlenség e század hölgyeivel. Sajnos, de való, hogy a növevelés terén igen kevesen követik a helyes utat. Pedig mily egyszerű az! Az, ki e kérdést tartja szem előtt: mivel neveljük a leányokat? — némi gondolkodás s helyes belátás után, könnyen tájékozva magát e tekintetben.

Beteg a mi századunk s pedig halálosan. Hát még hazánk? Elég vakmerő vagyok azt állítani, hogy nemzetünk jólétét csak hölgyeink emelhetik fel újra, de csak majd egy, ha ok is át tudják érezni hivatásuk fontosságát. — majd ha újra nők, s pedig oly nemes femköltők magyar nők tudnak lenni, minők voltak a régiek. Csak ha le tudják majd küzdeni a mai kor nyegleiségeit, azt a bünös hiúságot, s tetszvágyat. Ha gyöngyöt, éket, jól nevelt, kitűnő gyermekekben lelnék, s ha nem ok követelnék, — hanem maguk is hoznak áldozatot a családi s honi boldogulás oltárára.

Magasztos, nemes hivatás, mivel koresosultál el? A mi megdönthette a hatalmas Rómát, Athént és Spártát, nekünk nem fog ártani? Oh dehogyan nem! A mi leányaink legtöbbje sajnálatra méltó, csupán bizonyan helytelen nevelése miatt.

A zsenge években a leánykák szívét nemes s hasznos dolgokkal kell foglalkoztatni, ne hogy érzelemgazdagsága s élénk képzelme ferde irányt nyerjen. Ezen célja volt s van a „Kis-Kör“-nek. Megérdemli ez érdekes intézmény, hogy egész multján végig tekintsünk.

Celektézése egy csaknem eredeti eseménynek tulajdonítható.

1871-ben az akkor legmagasabb 3 osztályba járt egy elkényeztetett leányka, ki egy ízben némi büntetést kapott. Tülyöngéd anyja meglátogatja a tanító urat s felkéri legyen elméző az ő egyetlen leánykájá hibái iránt. Ezzel egy forintot eszuttat a tanító kezébe, ki azt meglepetve utasítja vissza. A mamácska azonban távozásakor kinn a folyosó deszkáján hagyja a forintot.

Igy állván a dolog, a tanító ur ezen forinttal előfizetett az akkor megindult „Kis-Ujság“ című gyermeklap 1-ső negyedéve folyamára.

Ezt az újságot aztán a szorgalmasabb tanulók vehették olvasni. Ez az eset szolgált alapul a „Kis-Kör“ megalakulására.

En ugyan csak 4—5 év mulva lettem tagja, de úgy közlések után, valamint a körnek évi jegyzőkönyvei alapján, minden mozzanatát ismerem annál inkább, mivel több éven át nemcsak tagja, de jegyzője is voltam.

1872-ben január 25-én, szünnapon, gyűltek össze az akkori 3. leányosztály tanulói, buzgó tanítójuk vezetésével az iskolában, hol a tanító indítványba hozta egy kis leánykör alakítását, fejtegetvén annak módját s célját.

Ez időben az ország minden részében emeltettek az ily körök, de sajnos, hogy soknál hiányzott a kitarítás. Kinek köszönhető eredetileg ez az eszme, nem tudom, de visszhangra talált, lelkesültek érte!

Lelekesültek az akkori zombori értelmesebb leánykák is, mint a jegyzőkönyv mondja, s talán meg is bocsátják, ha közléseim neveiket, mint alapítókat. Ezek ma már nagyobbrészt anyák.

A jegyzőkönyv szavai szerint alapító tagok: Akkermann Erzsébet, Beke Kornélia, Berger Anna, Berger Aranka, Balázs Rozina, Berlekóvits Anna, Berger Hermína, Bohoczky Júlia, Bertolino Gizella, Csihás Ida, Dörfler Laura, Eibach Mari, Erbies Vilma, Dörner Zsófia, Francz Malvin, Frey Jozefa, Grumann Etelka, Gräff Júlia, Gyűszű Emma, Herrmann Erzi, Hambalek Gizella, Husvéth Paulina, Hirtl Júlia, Horváth Anna, Hrubí Kornélia, Hrubí Laura, Jauch Mariska, Jancsó Mariska, Jánosy Boriska, Jánosy Flóra, Kovács Erzi, Klemen Zsófia, Kuszalits Janka, Kuszalits Mariska, Klacsányi Júlia, Lovász Aranka, Kneisz Emma, Mayer Emma, Knittel Júlia, Matass Antonia, Milanko Ilka, Merstetter Júlia, Klár Anna, Müller Mariska ifj., Müller Mariska id., Kardos Veronika, Resnovan Feliz., Riesz Emma, Rados Mariska, Richter Éva, Orechoja Mariska, Pletikoszits Mari, Purmann Ottilia, Pekár Anna, Pekár Mari, Pekár Paulina, Polarekky Mari, Schüller Mariska, Skála Mari, Szabó Etel, Thum Berta, Thim Anna, Veindl Gizella, Tóth Júlia, Vagemann Rozina, Vujevits Eszter, Vranits Mari, Zombory Mari, Purmann Terka, Schüller Terka, Tóth Mari, Hochmuth, Máties, Popyni R., Velezl F., Vician, Vujevits Ida.

A tanító közlé velünk az alapszabályok azon pontjait, melyek a szükséges tisztai személyzetről szólnak; mire aztán szótöbbséggel megválasztattak: Purmann Ottilia elnöknek, Schüller Mariska jegyzőnek, Francz Malvin pénztárnoknak, Szabó Etel pénztári ellenőrnek, Gyűszű Emma könyvtárnoknak.

Igy alakult meg a zombori „Kis-Kör.“ A leánykák heti 1 krnyi díj mellett lehettek ennek tagjai.

Ily szerény jövedelem azonban nem igen biztosítja a sikert, ha nem támogatják egyes ügybuzgó egyének kegyes adományokkal mint pártoló tagok. Közönségeknek, valamint a vezető buzgóságának, hogy a „Kis-Kör“ szépen megfelelt feladatának.

Szívmelesítő s mulattató ifjusági iratok szerettek be, melyekből a tagok hetenkint egyet tetszésük szerint kiválasztva, hazavitték olvasni. A tagok hetenkint egyszer, s pedig esütörtökön délután jöttek össze, mely összejövetelek a leánykákknak ugy hasznára, mint mulatására szolgáltak.

A tanító valami érdekes olvasmányval nyitotta meg a gyűlést. Ezután a leánykák szavaltak s énekeltek, végre következett a könyvesere s a heti tagdíj beszédese.

Igy töltötték el a leánykák a esütörtök délutánt, mely különben, ki tudja mily oktan dologban, vagy éppen az oly káros semmittevésben mult volna el. Igy pedig foglalkozott nemcsak értelmök, hanem szívük s lelkiük is a legszebb s legnemesebb irányban. Később ezen összejövetelek vasárnapra tétettek át.

Örvendetes jelenség mindenesetre az, hogy az ily gyűléseken az akkori kitűnő s buzgó hitelemző Grün Ferenc is csaknem mindig megjelent, s mint a jegyzőkönyvekből kitűnik, szintén hozzájárult szelid s vallásos oktatásával, a nemes feladat megoldásához.

Ime például egyes kivonatok: „A tanító ur felolvasása után t. hitelemző ur, hozzánk való szeretetét bemutatandó, egy igen szép, mulattató, különben tanulságos regét olvasott el.“

Másutt: „Az előolvasás után, tisztelendő ur igen szépen beszélt az ifjuságról.“

Beszélt ő igen sok hasznos tudnivalóról, pl. a dologról! Szt. Alajosról, a tanulók védszentjéről stb. stb.

Látogatták még a többi tanítók is. Meleg pártfogásában részesíté eleinte az apát-plébános ur is.

Szokásban volt a Kis-Körben évenként az ugynevezett „diszgyűlés“-t tartani, mely alkalommal a leányok szavaltak, énekeltek, párbeszédet tartottak stb., ami ugy a közönségnek, mint a tagoknak öröme s gyönyörére szolgált.

Vagy nem öröm látni azt, hogy a zsenge gyermekszív mily buzgón fárads s lelkesül a szép- és nemesért. Nem örülhet-e a szülő, ha azt látja, mily hasznosan foglalkozik gyermekének elméje és szíve!

Itt van például egy diszgyűlés programja:

1. Elnöki megnyitó beszéd.

2. A várnai vész, költemény. Szavalta Orechoja Katalin.

3. A kápolna, háromhangu gyermekkar. Előadja a Kis-Kör.

4. Mitől függ boldogságunk? Mondja Makk Krisztina.

5. Palkó bátya. Szavolja Heves M.

6. Forgandó szerencse, kettős dal. Előadják: Falcione Milla, Ulrich Mariska és Szlavy Ilonka.

7. Az első hosszú ruha, rajz Mikszáth K.-tól, párbeszédde átdomítva az előadók, Daempff Iona és Zsulyevits Rózsa által.

8. Gyula vezér, költemény. Szavolja Tomits Zsófia.

9. Viradóra, kettős gyermekkar. Előadja a Kis-Kör.

10. Egy anya, kinek szíve nincs, igaz történet. Előadó: Rados Etelka.

11. A városi kisasszony és a falusi leány, párbeszéd énekekkel. Előadók: Kis Ilonka és Tellér Irma.

12. A virágnak megtiltani nem lehet, egyszólamu dal (átalakítás). Előadók: Thim Flóra (ének) és Gertinger Erzsike (zongora).

13. A magyar leány imája, költ. Szavolta Putnik Paulina.

14. Valami a delezességről. Előadó: Antunits Teréz.

15. Pici kis virágom. Előadók: Széchenyi Erzsike és Heindlhofer Eleonóra.

16. „Senki sincs hom, minden szabad“, vigjáték egy felv. Előadók: Rezsny Ilonka, Kompost Anna, Bártl Hermína, Heindlhofer Emma, Bácsér Paulina.

17. A zombori Kis-Kör indulója. Előadja a Kis-Kör. Kár, hogy az évszám hiányzik róla.

Az ily „diszgyűlésre“ a pártoló tagok, valamint a rendes tagok szülei voltak meghíva.

A jövedelem szaporítása céljából gyakran rendeztetett még sorsolás is, mi szinten nem egy kedélyes délutánt szerzett a gyermekeknek. Így tartott ez több éven át.

1877. év október havában, a helybeli dalárda egy hangverseny rendezését határozta el, melynek tiszta jövedelmét a „Kis-Kör“-nek ígérte, hogy az magának az énektanításhoz szükséges harmoniumot megszerezhesse.

A dalárda karmestere akkor, a Kis-Kör létrehozója, Jauch Ferenc volt, ki a dalárda eme nemes elhatározását tudomásunkra is hozta. A leányok örömmel fogadták ezt s felkérték a tanító urat, eszközölje ki a dalárdánál, hogy minél több jegyet bocssáson a kör rendelkezésére, melyekből minden tag saját ismerősei s rokonai körében minél többet igyekszik eladni. Ez meg is történt. Minden jegy elkelt. A dalestély tiszta jövedelme — mint eddig sohasem — 90 forint volt. Szép haszon lett volna ez, ha csakugyan a Kis-Kör kapta volna meg, amint a falragaszkokon hirdették, de — furcsa eset, de megesett — a 90 forintból kapott a kör egy 30 forintos harmoniumot.

S midőn a kör, a dalestély alkalmával befolyt tiszta jövedelem egész összegét kívánta a dalárdától a Kis-Kör pénztárába átszármaztatni, oly kellemetlenség fejtett ki, hogy a dalárda karmestere s egy igen derék tagja megváltak a társulattól. Szomorú emlék ez a Kis-Kör multjában, de nem egyetlen.

A következő évben Jauch ur 100 drb dalkönyvecskét adott ki a tanuló ifjuság számára, melynek jövedelmét a Kis-Kör élvezte. Ugyanezen évben a majális alkalmával, az 5—6. leányosztályban, visszamaradt 4 frt 75 krt a Kis-Kör kapta ajándékkul.

Ily módon szaporodott a kör vagyona.

A következő 1878. évben nov. 17-én a régi szokás szerint, ismét egy diszgyűlés megtartása indítványoztatott, mely indítványt némelyek módosítani kívánták. Azaz azt ajánlották, hogy hangverseny tartassék színelőadással.

Miután megegyezni nem tudtak, egy 3 tagu bizottságot választottak, kiknek feladata volt e két indítvány közül a célszerűbbet meghatározni, esetleg a szindarabot rendezni, s az arra alkalmas személyeket megválasztani E bizottság, névleg Thim Flóra, Kompost Anna és Grositz Mariska, tekintettel arra, hogy hangversenyek s színelőadások még a szigorú tanintézetekben is divatoznak, jónak látták emellett maradni, annál inkább, mivel jövedelmesebbnek ígérkezett.

Meg is történtek rögtön az előkészületek. Az előadás 1879. év február havában lett volna megtartandó. Gyönyörű 3—4 szólamu kardalok, kettősök, s szólok lettek betanulva. A szindarab próbái már pompásan sikerültek. A jegyek el voltak adva, a „Vadászkürt“ nagyterme ki volt bérelve, szóval minden rendben volt, midőn egyszerre az egész be lett tiltva. Már alig néhány nap volt hátra az előadásig, s akkor félbe kellett hagyni! Lesújtó esemény volt ez. Mi okozta nem tudjuk.

Igaz, azt mondják, hogy iskolás leánykákknak nem való az ilyen táncmulatság. Hát bizony az nem is való, de nem is volt szándékukban a leánykákknak táncolni, hanem a közönség kedvéért bérleték a zenészeket, hogy az előadás után, kinek kedve tartja, mulathasson, míg

az iskolások rögtön az előadás után távozni kötelezték. A körnek pedig sok oly tagja is volt, kik már nem jártak iskolába.

De hiába, a cél dugába dőlt. Ez akkor így volt, később azonban mégis csak tartottak ilyen előadásokat, csak hogy nem a „Kis-Kör” hanem a szegénysorsú gyermekek javára.

1885-ben dec. 6-án tartott szintén egy, a megyei palota nagytermében, a szegény gyermekek karácsonyfája javára.

In a műsorozata:
1. „Nász kardal” Erkel F. Éneklik Jauch Ferenc ur tanítványai.

2. „Az árvizi hajós” Vörösmarty M. Szavalja Sándor Erzsike.

3. „Magyar népdalok” énekli Falcione Blanka.

4. Jelenet Tompa Mihály, Virágregéből. Személyek: Kockár Adrienne (virág tündér); Karácson Izidora és Dobák Fatime (mésvirágok); Vértesi Stefánia és Ilka (pipacs és róza); Fernbach Rózsika és Zsuzsika (róza és nefelejt); Karvázy Zsófia (gyöngyvirág); „A més-virág” c. költeményt szavalja: Karácson Sarolta. „Az ibolya álmai” c. k. részletét szavalja: Dobák Berta.

5. „Viharban” Dürnertől. Éneklik Jauch F. ur tanítványai.

6. „Egy szegény leány története.” Színmű 3 felv. Személyek: Sándor Erzsike, Buday Erzsike, Wolf Ida, Fernbach Angela, Jerkovits Zsófia, Schneiderbauer Elsa, Dobák Berta s Vértesi Margit. A második és harmadik felv. közben Fischl Eleonora s Thim Antalka zongorán előadták Thalberg „Turbillon”-ját.

7. Magyar népdalok. Éneklik Jauch F. ur tanítványai.

Ezen jótékony cél előmozdításán kívül a Kis-Kör maga is sok jót tett. Így pl. már kezdetétől fogva ellátott évenként néhány szegénysorsú tanuló könyvekkel. Ha valami gyűjtés volt, a „Kis-Kör” mindig hozzájárult. Midőn 1878-ban Bosznia elfoglalása alkalmával mozgósított szegények családjai javára mindenütt adakoztak, a „Kis-Kör” 29 frt 71 krt adományozott. Ezen összeget a megyei szegények javára szavazták meg, miért is azt az akkori főispán Gromon Dezső ő méltóságának adták át, ki erről elismerő nyilatkozatot adott.

Igy működött ezen gyermektársulat a saját és mások javára, szerény krajcárjaiból. S csak tessék megnézni nemcsak könyvtárát, hanem természetani gyűjteményét s taneszközzeit, melyekkel az iskolát ellátta!

Könyvtára 1139 kötetet számlál, melyek közt az ifjúsági iratokon kívül sok más kitünő munka is található. Természetani gyűjteménye 199 drból áll, melyek közt értékes tárgyak vannak, pl. a villanygép, légszivattyú stb. Van most egy értékes harmoniuma, melyet akkor szerzett be, midőn az elmaradt hangverseny alkalmával a már eladott jegyek árát az illetők kegyesen a körnek ajándékozták. Az első, rövid használat után elromlott s azért túladtak rajta.

S mily szép énekgyűjteménye van a körnek! Sokat kellene írni, hogy elsorolhassuk azon szép s hasznos tárgyakat, melyek a „Kis-Kör” tulajdonát képezik.

De hát nem sokáig tart már ez sem. Kár lenne megengedni, hogy e szép intézmény, mely nemében legtöbb kitartással bírt, egészen feledésbe menjen. A kör úgy is feloszlik. A tanszereket továbbítani kell.

Hova legyen mindez, mivé legyen minden fáradság? Több régi tag velem együtt azon nézetben van, hogy a kör vagyonát alapítványul használjuk, a városi szegény gyermekek javára. Ez esetben fölkérnök a t. iskolaszéket, hogy a kör könyvtárát s tanszereit váltsa ki. Az ebből befolyó összeghez még a régi tagok adakozni sziveskednének s így létrejönne a „Kis-Kör-alapítvány.”

Ezen alapítvány lenne emléke azon szép napoknak, melyeket a gyermekkor ártatlan örömeivel, hasznosan s tevékenyen töltöttünk el szeretve tisztelt tanítónk s kedves iskolatársaink körében.

Ezen alapítvány szolgál majd mintegy intésül a serdülő leánykáknak, hogy a boldog gyermekkor gyönyörű óráit hasznosan élvezzék s zenge szívük inkább jótéteményekben és szivnemesítő munkában leljen örömet, mint a most divatra kapó elhajlászat s hiúságban!!

Ha eddig is, tehetséghez képest, jót tett a „Kis-Kör”, legyen utolsó s legnagyobb tette is jótétemény!

Grósz Mariska.

Bácskai nőfák.)

Ita Dömötör Pál.

I.

Mind kinyíltak a tavasz virágok,
Mind elmennek előlem a szép leányok.
Hej! nem marad a számomra már egy sem,
Nincs, ki engem a világon szeressen.

De nem bánom, ha egy se fog maradni,
Ha a rózsám engem úgy meg birt csalni,
Ha már másnak nyílt ki az én virágom:
Ne is legyen több szép lány a világon!

II.

Jankováci híres alma, gömbölyű,
Ez a kis lány gyönyörű.
Nincs is olyan tulipiros almája,
Amilyen
Piros a
Kis szája.
Hej, csókot, csókot, csókot!
Egyét, kettőt, vagy százat!
Megveszem rá mind a két zsák —
Mind a tiz zsák almádat!

III.

Mondják, mondják, a lányok azt mondják,
Hogy a csókot tőlük csak lopkodják.

*) Mutató a „Magyar Mezőgazdasági” című népszerűségi vállalatban szerkesztő író cím alatt megjelent dalok füzetéből. Szerk.

Csalfa mind a szőke, mind a barna:
Nem esőkolna, hogyha nem akarna.

Mondják, mondják, a legények mondják,
Hogy ők soh'se járják a bolondját;
A legény is mind szerető-fajta:
Egy-egy kis lány az újján forgatja.

IV.

Csalogatva dúdol a duda.
Ne menj, rózsám, ne menj te oda!
Az a nőta nem való neked:
„Magyar kis lány” a te szép neved!

Csalogatva dúdol a duda, —
Hej, te dudás, nem oda Buda!
Hegedű a szép muzsika-szó,
Csébi lassú, bácsi ropogó.

Csalogatva dúdol a duda:
Szép vagy, rózsám, hát nem is csuda.
De csak légyen, a hogy eddig volt:
Szerb a szerb, tóté meg a tót.

Csalogatva dúdol a duda...
Ezt a kis lányt nem adom oda!
Ezer duda! ezer tambura!
A rózsámnak én leszek ura!

V.

Csöndes víz a kanális, kanális...
Jó nekünk egy villa is, kanál is;
Meglészünk mi, eszünk mi egy fálból:
— Két galamb egy szakajtókosárból.

Hej, galambom, galambom, galambom!
Jer ölembe, ha mondom, ha mondom!
Egy-pár esókot a szádra cuppantok:
— Csókolózni szoktak a galambok.

Zsuzsi.

„Zsuzsi lelke! hova olyan
Sietve?
„Szedret megyek szedni a zöld
Ligetbe.”
„Én is tartok, Zsuzsi lelke!
Te veled.”
„Mit szólna a világ erre? —
Nem lehet!”

„Nem törődöm sokat én a
Világgal;
Hej! de többet ily kedves kis
Virággal!”

„Ugyan, ugyan édes urfi,
Mit beszél?
Enyelgését fordja el a
Forgószél!”

„Párosával turbékol a
Ligetben
A vadgalamb, ugy-e rózsám,
Kis szentem?
Mi is majd ott párosával
Enyelgünk!
S mint galambé, oly tiszta lesz
Szerelmünk!”

„Nem ugy lesz az, édes urfi,
Nem ugy ám:
Juhászlegény — a kedvesem —
Vár ott rám!
S ha eljőne velem a zöld
Ligetbe:
Mégbánhatná kigyelmed azt
Örökre!”

Szabadska Gyula.

A közönség köréből.

Válasz a d.-szt.-ivániaknak.

Előre becsátom, hogy úgy áll köztünk a dolog, mint szerkesztő ur reméli, t. i. szent a békesség. Hanem ez megengedi azt, hogy a félrevezetések kikerülése céljából helyreigazítólak válaszoljak; nem tennem ezt se, ha valami esekélyeségről p. o. félreértésről volna szó, de itt bizony lényeges dolgok érintettek, különösen pedig a Kulpinban e hó 7-én tartott szabadelvű-párti képviselőjelölt felállítására céljából összehitt értekezletnek eljárása s jegyzőkönyvének hűsége forog szóban.

Három mozzanatban nyilvánult az értekezlet működése. 1. A párt megalakulása, 2. képviselő-jelölés, 3. e ténykedések jegyzőkönyvébe foglalása.

M. D. ur által azt mondja D.-Szt.-Iván, hogy ők meg se kérdezték, hogy minő állást foglalnak el. Hát, kérdem én, hol volt M. D. ur a küldöttség élén akkor, mikor a községek megszavazattak? Lássá M. D. ur éppen azért, mivel nem állt ön a küldöttség élére akkor, mikor szavazni kellett, csak azért iratott D.-Szt.-Iván felől az, mi ellen most tiltakozik. Megjegyzése mellett annak, hogy várákózi állásban lenni nem szégyen, ugyan mi más kifejezéssel lehetett volna jellemelni D.-Szt.-Iván magatartását, mikor egyszer nem szavazott? De ha már akkor nem nyilatkoztak, mikor én D.-Szt.-Iván nevét hangosan kiáltottam, miért nem nyilatkoztak a jegyzőkönyv szerkesztősek, vagy legutolsó esetben a jegyzőkönyv hitelesi-

tésekor? Hisz mind a szerkesztése, mind a hitelesítése nagy közönség előtt s így nyilvánosan történt. A jegyzőkönyv hitelesítésekor nyilatkozott Bulkesz! képviselője Rohonyi Javára; a jegyzőkönyv hitelesítésekor nyilatkozott Új-Futtak szintén Rohonyi Javára. Hát ezen alkalmakat miért nem használta fel ott rögtön, nyilvánosan D.-Szt.-Iván küldöttsége? Ugy a jegyzőkönyv felolvasása, mint az itt divó nyelveken adott megmagyarázás után mindig kérdeztem: ugy van-e? Holt volt akkor M. D. ur a küldöttség élén, hogy D.-Szt.-Ivánra vonatkozólag nem tette meg a helyreigazítást ott ünnepélyesen a helyszínen?

Hogy ennyi alkalom nyújtott minden községeknek s így D.-Szt.-Ivának is a nyilatkozásra s hogy egyforma eljárás mód követett minden községgel szemben: azt sokan bizonyítják. De én a sok közül csak egyre hivatkozom. Ugyanis, mikor a jegyzőkönyv hitelesítése bevezetett, egy sugártermetű, barna, fiatal intelligens uri ember jött az íróasztalhoz, azon engedélyt kérvén, hogy ő minél előbb aláírassa a jegyzőkönyvet, mivel sürgős dolgai miatt haza kell sietnie. E kérelme méltányoltatott s legelső volt, ki a jegyzőkönyvet aláírta. Én kívánsi voltam ez előttem ismeretlen, első aláíró uri ember kitérére s alig vártam, hogy a jegyzőkönyvet kézhez vegyem, hogy nevét megtudjam. Olvasom: Mandies Döme. Zsigmond Gyulától kérdeztem, ki ez az uri ember? Felelet: a d.-szt.-iváni segédjegyző. Én tehát csak reá hivatkozom M. D. ur a desz-szent-ivániak ellenében. Ezzel elértem válaszom horderejéhez. Mandies Döme ur aláírta a jegyzőkönyvet, fel se tehetjük róla, hogy ne öntudatosan járt volna el, mert ily állású uri ember bizomnyal tudja, hogy mi jelentése van a jegyzőkönyv aláírásának, tehát tudta a tartalmát is, mely D.-Szt.-Ivánra nézve ez: „Várákózi állást foglal el.” Ha a tényállás nem ez volt volna, bizonyosan ellent mondott volna, vagy legalább nem írja alá. De ha ön M. D. ur a küldöttség élén állt, kötelessége volt vigyázni, hogy D.-Szt.-Ivánra nézve mi vették jegyzőkönyvbe, s ha az valótlan volt, miért nem tartotta vissza e valótlanlás Mandies Döme urat az aláírástól? Én Mandies Döme urat, egy a jegyzőkönyv aláírásának értelmé, mint annak közjogi jelentése tárgyában illetékesnek ismertem el M. D. ur ellenében. Nem sértem tán a d.-szt.-ivániakat és M. D. urat, ha azt állítom, hogy Mandies Döme ur helyesen járt el Kulpinban, igaz lélekkel írta alá a jegyzőkönyvet; de a d.-szt.-ivániak és M. D. ur is leghelyesebben tettek volna, ha egyszerű nyilatkozat kibocsátásával foglalnak pártállást. Egyéb-iránt szent közöttünk a béke.

Piros, 1887. február 28.

Szabó Péter,
mint az értekezlet elnöke.

Naptár.

Március.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
4 Pént.	Theophil	Adorján	20 Leo c.
5 Szom.	Eusebius	Frigyes	21 Timoth.
6 Vas.	B 4 Frigyes	B 4 Remin.	22 D 1 hó tb.
7 Hétfő	Aq. Tamás	Felicitas	23 Polykarp
8 Kedd	Isten. János	Philemon	24 János fej.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
La. tulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Bács-Almás (Bácsmegeye) a betegsége folytan szabadságot kántor helyettesítése céljából 2 havi időtartamra egy a magyar, német és bunyevác nyelvben jártas s a kántori teendők végzésére képes egyén alkalmaztatik.

A jelentkező sziveskedjék — lakhelyének pontos megjelölése mellett — feltételeit alulírtmál azonnal közölni.

Bács-Almás, 1887. február hó 2-án.

Az iskolaszéki jegyző helyett:
Sterk József, 2—1 Csicsáky József, plébános.

Tenyészbika,
mezőhegyesi származású tiszta magyar faj, eladó a futtaki uradalomnál, m. p.:

2 darab három éves és
11 darab két éves.
Bővebb értesítések az uradalmi igazgatóságnál Futtakon. 3—1

Sztrilich és Hrabovszky
fűszerkereskedésében Zomborban
egy jó házból való tanonc,
ki a magyar, német és szerb nyelvben jártas, azonnal felvétetik. 3—1

Az I. rigicai segélyszövetkezet
 folyó évi március 25-én délután 3 órakor
 a rigicai nagykorcsmai helyiségben

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre minden tag meghívatik.

Tárgy:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés.
 2. Az 1886-iki mérleg (jan. 1.—sept. 30-ig) megváltása.
 3. Az I. ciklus felosztása és felszámolás megváltása.
 4. Igazgató, aligazgató, 12 igazgatósági tag, felügyelő-bizottsági és 2 cégjegyző megválasztása.
 5. Az alapszabályok 3., 15. és 18. §§-ainak módosítása.
- Rigica, 1887. február 21.

Az igazgatóság.

Die I. Rigicaer Hilfsgenossenschaft

hält am 25. März 1. J. Nachmittag 3 Uhr
 im Lokal des Grossen Wirthshauses

GENERALVERSAMMLUNG

zu welcher alle Mitglieder eingeladen werden.

Gegenstand:

1. Bericht der Direktion und Aufsichtsrathes.
 2. Revision der 1886-er Bilanz (von 1. Jänner bis 30. Sept.)
 3. Auflösung des I. Ziklus und Revision der Verrechnung desselben.
 4. Wahl des Direktors, Vizedirektors, 12 Direktions-Mitglieder, des Aufsichtsrathes und Zweier Firmanten.
 5. Änderung der §§. 3., 15. u. 18. der Statuten.
- Rigica, am 21. Feber 1887.

Die Direktion.

BILANZ — MÉRLEGE

der I. Rigicaer Hilfsgenossenschaft von 1. Jänner bis 30. Semptember 1886. — az I. rigicai segélyszövetkezetnek január 1-től szeptember 30-ig 1886.

VERMÖGEN — VAGYON		Frt	Kr.	LASTEN — TEHER		Frt	Kr.
Saldo	Egyenleg	510	01	Mitglieder-Forderungen	Tagok követelése I. ciklus	26675	91
Vorschuss	Előleg	1000	—	"	" II. "	9744	05
Schuldscheine	Kötvények	68743	83	"	" III. "	2758	59
Inventar nach Abrechnung von 20%	Leltár 20% leszámolás után	140	66	"	" IV. "	1387	16
				Wocheneinlage und Ertragniss-Conto Zinsen	Heti betét és jövedelmi számla kamatai I. ciklus	1318	64
				"	" II. "	505	89
				"	" III. "	128	73
				"	" IV. "	98	20
				Capital-Einlagen	Betét	25156	97
				Zinsen	kamatai	284	40
				Gründungs-Beitrag	Alapítási tőke I. ciklus	463	—
				"	" II. "	296	—
				"	" III. "	113	—
				"	" IV. "	172	—
				Reservefond	Tartalékalap I. ciklus	860	59
				"	" II. "	309	20
				"	" III. "	25	41
				"	" IV. "	—	—
				Reingewinn	Tiszta nyeresemény I. ciklus	42	91
				"	" II. "	27	43
				"	" III. "	10	48
				"	" IV. "	15	94
		70394	50			70394	50

Az I. ciklus összes követelése
 Die Gesamtforderung des I. Ciklus) 29361 frt 05 kr.

Ezen összeg megoszlik 463 részjuttalékra a befizetés aránya szerint.
 Diese Summe wird vertheilt auf 463 Antheile nach Verhältniss der Einzahlung.

Maison Mihály s. k.,
 igazgató.

Effinger Gábor s. k.,
 igazgatósági tag.

Böner Albert s. k.,
 pénztárnok.

Weisz Pál s. k.,
 könyvelő.

Ezen mérleget a napló-, fő- és egyéb üzleti könyvekkel összehasonlítottuk és mindenben megegyezőnek találtuk.
 Mit den Haupt- und Hilfsbücher verglichen und gleichlautend befunden.

Rigica, febr. 22. 1887.

Handler József s. k.,

Heinrich Mihály s. k.,

Penninger József s. k.,

felügyelők — Aufsichtsräthe.

919. szám.
 k. ig. 1887.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye kúlai szolgabírói járáshoz tartozó Torzsa községben íresedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik s a választás határidejéül **1887. évi március hó 10-ik napjának** d. e. 10 órája Torzsa község házájánál kitűztetik. Mirel pályázni szándékozik oly felhívással értesítenek, hogy az 1883. évi I. törvények 6. §-ában előírt okmányokkal, úgyszintén a hivatalos magyar nyelven kívül a német nyelv tudását tanúsító törvényhatósági bizonylattal felszerelt kérvényeket máram március hó 8-ik napjának délutáni 5 órájáig nyújtsák be.

A jegyzői javadalmazás a következő:

1. A természetbeli szolgálmányoknak pénzértékbe történt átváltoztatása után készpénzben 498 frt 80 kr.

2. Az árvtári főkönyvek vezetése és a számadások szerkesztésért 200 frt.

3. Hat öl tűzfű.

4. Szabad lakás.

5. 33⁰⁰⁰/₁₀₀₀ holdat tevő ¼ telek föld, 1500 öl szőlő, és 350 öl szűrtkert használatra, mely után az adott a község fizeti.

Külán, 1887. évi február hó 18-án.

Schick Mátyás
 főszolgabíró.

7977. sz.
 tkvi 1886.

Árverési hirdmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Csordár Mallessevis Alexandra végrehajtott szennedő elleni 1500 frt tőkételése és járuléka iránti végrehajtott ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 96. sz. tükben Csordár férj. Mallessevis Alexandra nevével álló (230—231.) hr., 89. ö. i. sz. ház és 125⁰⁰⁰/₁₀₀₀ ölnyi beltelekre az árverést 1200 frtban ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi május hó 2-ik napján délután 9 órakor a kir. trvszék telekkönyvi hivatalnál az árverési teremben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladhatni fog.

Árverési szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰⁰⁰/₁₀₀₀-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi december hó 2-án.
 A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

11493. sz.
 tkvi 1886.

Árverési hirdmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Konyovics Gábor zombori lakos végrehajtónak Bojanits Andria és Bojanits Milos ó-sztapári lakos végrehajtott szennedők elleni 285 frt tőkételése és járuléka iránti végrehajtott ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. bíróság) területén lévő, Ó-Sztapáron fekvő, az ó-sztapári 219. sz. tükben Bojanits Andria és Milos nevével álló 226. hr. 704. ö. i. számú házra és 612 ölnyi beltelekre 400 frt kiáltási árban, az 1285. hrsz. 3 hold 114 ölnyi kaszálóra, melyhez a közös legelőből kiosztott illetmény hozzá nem számítatik, 828 frt kiáltási árban és 2731. hr. számú 630 ölnyi szántóföldre 113 frt kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi május hó 17-ik napján délután 9 órakor Ó-Sztapár község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladhatni fognak.

Árverési szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰⁰⁰/₁₀₀₀-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi február hó 3-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

613. szám.
 Mohol község eljáráóságától.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye tekintetes törvényhatósági bizottságának 877. ex 1886. sz. a. határozata alapján a közegyi adóvégrehajtoi állás rendszeresítettven, ennek kiválasztás utáni beföltésére a járási tekintetes főszolgabíró unak 1255. ex 1887. sz. a. rendelethe értelmében pályázat nyitattik, s a választás **é. évi március hó 10-ik napján d. e. 9 órakor** ejtetik meg.

Felhívataknak emek folytán mindazok, kik ezen állást elhyneni óhajtják, miszerint eddigi hivatalos foglalkozásuk, erkölcsi magaviselésük s így a magyar, mint a szerb nyelv tökéletes birását igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket a választás napját megelőző napig annál is inkább benyújtsák, mert ezen idő után beadott kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Ezen állás a községi pénztárból havi utólagos részetekben fizetendő 200 frt készpénz és a befolyandó végrehajtott költségek élvezetével van összekötve.

Moholon, 1887. február hó 18-án.
Mikosevits Antal, Milovanovity Jócó,
 jegyző. bíró.
 3—3

Hirdetmény.

Az alulirt
zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága

közhirre teszi: miszerint a nagyméltóságú magyar királyi földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által engedélyezett

KÉZIZÁLOGKÖLCSÖN-ÜZLETET

saját házukban (Szt. György-tér I. emelet)

megnyitottuk és hogy ezen ügyosztály létesítése által

arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, értékpapírokra, pénznemekre, úgy mindazon iparcikkekre és árukra, melyek romlásnak kitéve nincsenek, három havi időtartamra előlegeket adunk; továbbá hogy

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

váltó-üzletének képviselőjét

megnyertük, mely által

állami értékpapírok, sorsjegyek, záloglevelek, arany és ezüst pénznemek vételét és eladását a napi árfolyam szerint eszközöljük.

Igérvények minden huzáshoz

kaphatók nálunk, mindennemű szelvényeket beváltunk és nyereségeket leszámítolunk, fentnevezett bank által kiállított részletiveket mindazon sorsjegyekre, melyek a budapesti tőzsdei árfolyamon jegyezve vannak, tetszés szerint fizetendő három havi részletek mellett kibocsátunk.

Ajánljuk különösen, óvadékok és bánatpénzek letételére alkalmas, a nevezett bank által kibocsájtott

4¹/₂ és 5⁰/₀-os zálogleveleket
és végre eredeti

„Bazilika“ (Dombau) sorsjegyeket folyó évi június hó 1-én történendő huzáshoz 8 frt 30 kr-ért darabját.

Az értékpapírok vételére és eladására vonatkozó felvilágosításokat zálogosztályunk üzletvezetője ifj. Radoszavlyevits György ur mindenkor készséggel megadandja.

Ennek kapcsában van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy intézetünknel a folyó számla szerinti betételek után 5⁰/₀, fél évig felmondhatlanul hagyandó betételek után 5¹/₂⁰/₀ és végre egy évig vagy azon túl hagyandó betételek után 6⁰/₀ kamatok

számíttatnak, azon megjegyzéssel, hogy intézetünk minden oly pénzbetételt, mely legalább nyolc nap alatt föl nem vétetik, azon előnyben részesít, hogy a betételt követő naptól a visszafizetést megelőző napig kamatosíttatni fog, és hogy valamennyi betételek után az adót maga a bank fogja viselni.

Zomborban, 1887. évi március hó 1-én.

4-1

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.